І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 209. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ЛИСТОПАДА 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 2, 1961 No. 209. VOL. LXVIII.

У ВАШИНГТОНІ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ГОЛОСІВ ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ПРОБНИХ ЕКСПЛЬОЗІЙ

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЗА ТЕ, ЩОБ ЗДА ПЕРЕВОДИЛИ ПРОБНІ ЕКСПЛЬОЗІЇ В ПОВІТРІ

Вашингтон. — В столиці посилюється натиск на уряд, пробні експльозії в повітрі, подібно, як це робить СССР, щоб ЗДА почали переводити який перевів досі 28 атомових проб в повітрі або у воді. У Вашингтоні і політичні і військові чинники вимагають, щоб Президент наказав переводити пробні вибухи в повітрі, де можна б випробовувати більші бомби, бо під землею в Неваді можуть відбуватися малі атомові експльозії. Ці столичні домагання скріпив англійський прем'єр міністрів Мекміллен, який заявив в Палаті Громад, що британський уряд схвалює атомові пробні вибухи в повітрі, бо конче треба втримати балянс атомових сил між ЗДА і СССР. Велике число пробних атомових експльозій в СССР, яке нібито мало закінчитися вибухом 50-меґатонової бомби, може тривожити вільний світ тим більше, що не є відомо, чи комуністи дійсно припинять вибухи після експльозії 50-меґатонової бомби. За негайне випробування бомб у повітрі висловилися два члени Спільної Комісії Атомової енергії сенатор Клінтон П. Андерсон із Ню Мексіко і конґресмен Чет Голіфілд із Каліфорнії, який є головою цієї комісії. Ці обидва демократи заявили, що ЗДА мусять переводити пробні експльозії в повітрі, щоб не дати себе випередити СССР. Покищо уряд ще не рішився в цій справі, але Комісія Атомової Енерґії вже почала початкові праці, щоб острів Еніветок підготовити до більших пробних атомових вибухів. Член Спільної Комісії Атомової Енерґії конґресмен Алберт Томас із Тексасу заявив, що вже в найближчих днях уряд складе в цій справі заяву. Але з урядових кол заявляють, що на урядове рішення в цій справі треба буде зачекати довше, як кілька днів. Уряд не сумнівається, що треба буде відновити пробні вибухи в повітрі, але теперішня хвиля не є надто відповідна до того, щоб в цій справі складати заяву. Заява британського прем'єра в цій справі є великою підтримкою американського уряду. Американські військовики турбуються не так тим, що СССР випробовував 50-меґатонову бомбу, як тим, що там досі випробовували дуже різнородну атомову зброю між дотеперішніми 28-ма вибухами. Докладно оцінити совєтські осяги покищо не можна, бо фахівці мусять вистудіювати ті всі роди бомб та їх силу, які досі випробовували в СССР. Представники республіканської меншости в Конґресі також висловилися за те, щоб ЗДА почали негайно переводити пробні експльозії в повітрі. Також колишній віцезидент Річард М. Ніксон і нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер заявили, що ЗДА мусять переводити пробні атомові експльозії в повітрі. ЗДА досі перевели 6 або 7 пробних підземних експльозій в Неваді, а СССР вже 28 великих вибухів в повітрі.

Уряд не хоче користати з фондів, що їх Конґрес ухвалив на будову бомбовиків

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара повідомив 27-го жовтня, що найближчого року припиниться продукцію бомбовиків типу Б-52, як давніше уряд проєктував, бо не будуть користати з додаткової суми — $780,300,000, які Конґрес ухвалив на ці далекосяжні стратегічні бомбовики і на збільшення продукції далекосяжних бомбовиків типу Б-70. МекНамара твердить, що не треба продукувати цих типів бомбовиків, бо „уряд приспішив розбудову оборони і без тих бомбовиків". На думку секретаря оборони існуюча програма керованих ракет і бомбовиків „дає цій країні атомову силу на кілька разів більшу від СССР". Президент Кеннеді затвердив проєкт МекНамари, щоб не продукувати бомбовиків більше, як запляновано було в урядовому бюджеті.

Ніксон домагається непохитности супроти комуністів

Сіеттел, Вашингтон. — Колишній віце-президент Ричард М. Ніксон заявив, що берлінську кризу можна розв'язати без війни і без капітуляції, коли президент Кеннеді стоятиме при тих засадах, про які говорив в останній своїй промові. Ніксон сказав, що найбільшою небезпекою для вільного світу є не так війна, як „поразка без війни". ЗДА повинні мати тільки єдину відповідь на комуністичні погрози: розвинути стратеґію перемоги. Ця стратеґія, — це те, що вільний світ повинен оголосити свою ціль, якою є воля для всіх країн під комуністичною диктатурою. Комуністи зовсім не криються з тим, що їх ціллю є комунізм у всьому світі.

Голова Комісії Атомової Енерґії про атомову перевагу ЗДА

Вашингтон. — Голова Комісії Атомової Енерґії Гленн Т. Сіборґ заявив, що ЗДА все ще і надалі є у великій перевазі щодо атомової зброї в порівнянні з СССР. Ця перевага відноситься і до числа вже готових атомових бомб і ракет, і до загальних відомостей про атомову зброю. Але Сіборґ сказав: „Коли ми будемо випробовувати свої атомові бомби тільки під землею, а СССР в повітрі, то за якийсь час комуністи можуть нас випередити". Тому Сіборґ заявив, що президент Кеннеді мусить вирішити справу атомових пробних експлозій в повітрі. Голова Атомової Комісії сказав, що Президент вирішить цю справу на основі докладної аналізи найновіших совєтських випробовувань. Повідомляють, що вже в цьому році армія має перевести перше випробування всіх трьох частин моделів противоракетної зброї „Ніке - Зевс". Після першої проби відбудеться друга проба, коли „Ніке Зевс" матиме нагоду „нищити" правдиву далекосяжну ракету.

Труман гостем Президента в Білому Домі

Вашингтон. — Колишній президент Ґаррі С. Труман 31-го жовтня прибув до Вашингтону і разом із дружиною замешкав в готелі. Але 1 листопада він відвідає през. Кеннеді і замешкає один день в Білому Домі в кімнаті Лінкольна і в Рожевій. Панство Трумани будуть присутні на концерті Юджіна Ліста, який гратиме твори Шопена. На цьому концерті і на прийнятті в Білому Домі буде і зять Трумана Кліфтен Деніел і дружиною Марґаритою, донькою Трумана. В четвер 2-го листопада Труман промовлятиме в Крайовому Пресовому Клюбі у Вашингтоні. Колишній президент заявив журналістам, що зможе повірити в те, що Ніксон не буде кандидувати в 1964-му році на президента щойно в час виборів. Труман хвалив президента Кеннеді, кажучи, що він „робить добру роботу".

Вишколюють вояків, які зможуть воювати при температурі 50 ступнів нижче зера

Форт Ґрілі, Аляска. — В цій місцевості є армійська школа, в якій навчають вояків, як треба буде воювати в температурі 50 ступнів нижче зера. В цій школі працює штаб із 12-ох офіцерів, 36-ох вояків і 4 цивілісти. Ця школа, — це продовження того вишколу, який під час другої світової війни відбувався в Колорадо. Вишколені там вояки з успіхом брали участь у воєнній кампанії в Італії і в Німеччині. Там вишколюють не цілі з'єднання, тільки окремих вояків, яких можна б на випадок потреби, використати під час воєнних операцій. Офіцери і вояки добровільно зголошуються до цієї школи. Під час маневрів на Алясці персонал школи мав нагоду поліпшити свою методу вишколу.

Чужинні інвестиції в ЗДА становлять $18,400,000,000

Вашингтон. — Департамент торгівлі звітує, що чужі інвестиції в цій країні виносять $18.400.000.000. З того дві треті є в цінних паперах, а одна третя у формі фабрик, які мають свої відділи в чужих країнах. Найбільше інвестицій у ЗДА має Велика Британія, бо більше як половину всіх інвестованих сум. На другому місці йде Канада. На третьому місці стоїть Голляндія, а на четвертому Швайцарія. Інші країни мають меншу кількість інвестицій в цій країні. Найбільше чужих інвестицій є в харчових підприємствах і в напоях — $2.600 мільйонів; на другому місці йдуть інвестиції в забезпеченевих і фінансових підприємствах і на третьому в нафтовій продукції. Чужі компанії продали в 1959 році товарів на суму $8 більйонів, а прибутки в останній декаді виносили пересічно по $300 до $400 мільйонів річно.

Коментарі проф. Папа на телевізії

Клівленд, Огайо. — Професор Михайло Пап, директор Інституту Совєтських Студій при „Джон Керрол Юніверсіти" в Клівленді, уже другий тиждень дає коментарі на телевізії про Конґрес комуністичної партії в Москві. Він виступає п'ять хвилин в год. 11.20 вечером на восьмому каналі, що є одним з трьох основних каналів в околиці Клівленду і на якому подаються новини — "CBS."

Його аналіза комуністичного Конґресу часом надзвичайно влучна і це навіть було завважено на так званій „реґулярній" програмі з новинами. Він також звертає увагу на внутрішні труднощі в Совєтському Союзі, яких часом преса недобачає. Реакція публіки на його коментарі прихильна, і його запросили продовжувати ці коментарі. Можливо, що він буде мати півгодинну програму з аналізою подій в СССР кожного тижня.

УКРАЇНСЬКИЙ БРУКЛИН ВШАНОВУЄ СВОГО СЕНЬЙОРА

Як уже інформовано, Українська Громада в Брукліні вшанувала минулої неділі, 29-го жовтня, одного з найбільш заслужених діячів сеньйорів не тільки тієї громади, але й всієї Американської України, видатного діяча УНСоюзу колишнього головного урядовця Юліяна Павчака. На фото: вдячні представники молодшої ґенерації передають Ювілятові пропам'ятну таблицю-грамоту. Зліва стоять. Вол. Костик, голова УНДому — В. Цюпа, В. Клавсник, адв. Іван Фліс, Юліян Павчак, В. Безкоровайний і П. Лисогір, гол. предсідник УНС.

В АМЕРИЦІ

● 31-го жовтня родина спікера Палати Репрезентантів Сема Рейбирна постаралася про те, щоб недужого перенести зі шпиталю до його приватного мешкання, де б він міг „провести свої дні між приятелями і сусідами". Джансон від 2-го жовтня лежав у шпиталі в Далласі, Тексас, де лікарі ствердили, що пістряк підшлункової залози поширився на цілу нижчу частину організму, і немає способу вилікувати цю недугу. Джансон має 79 років, з родини має дві сестри, які вирішили перенести брата зі шпиталю до приватного мешкання під опіку фамілійного лікаря.

● Колишній голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Натан Ф. Твайнінґ заявив, що він домагався, щоб ЗДА випродукували 50-меґатонову бомбу, але він не знайшов підтримки серед більшости провідних чинників. Твайнінґ висловив сумнів у військове значення цієї сильної бомби, але як генерал хотів мати найбільшу бомбу. У Вашингтоні заявили, що вони нічого не знають про ті пляни ген. Твайнінґа.

● В Дубліні в стейті Ню Гемпшір вийшов 170-ий річник „Ди Олд Фармер'с Алманак" на 1962-ий рік, який, на основі фармерських обсервацій і досвіду, заповідає погоду на новий рік. Він передбачає, що „зима в 1961-1962 рр. буде дещо холодніша від попередньої, але зате не буде стільки снігу, що взимі 1960-1961". Місяць квітень цей фармерський календар зараховує до зими.

● В стейтах Колорадо і Вайомінґ сніжна хуртовина при кінці тижня спричинила смерть 9 осіб. Згинули в Скелястих горах ловці, які полювали на оленів. Згинули також і два летуни, літак яких розбився під час сніговії в горах.

● В Ню Йорку вже три дні гурт молодих людей протестує проти совєтських атомових пробних експльозій в повітрі. Вони сидять на сходах дому при Парк Авеню і 68-ій вулиці, де приміщена совєтська місія до Об'єднаних Націй. Поліція їх забирає силою звідтам і заарештовує, звільняючи пізніше за кавцією.

ЗДА ТАВРУЮТЬ СССР В ОН

Американський амбасадор в Об'єднаних Націях Адлей Стівенсон, перший зліва, відчитує в Генеральній Асамблеї ОН декларацію, в якій гостро натаврував понеділковий вибух атомової бомби над Новою Землею в СССР. Семйон Царапкін, перший справа, сердито жестикулює в сторону Стівенсона. Поміж ними — представники Британії (з люлькою) і Об'єднаної Арабської Республіки

В ОН не можуть вибрати ні Ради Безпеки, ні Соціяльно-економічної Ради

Об'єднані Нації. — У минулий понеділок Об'єднані Нації несподівано напоролись на ще дві внутрішні кризи — поруч із компромітуючою ту установу кризою з вибором генерального секретаря. Ото ж не можна було цілістю перевести вибори ні в Раді Безпеки ні в Економічно - соціяльній Раді. В Раді Безпеки, що складається з 11-х членів, між якими 5 держав (ЗДА, Англія, Франція, СССР і Китай) мають постійні місця, а 6 непостійні, обрано без труду на місце Цейльону й Еквадору Ґану й Венесуелю. Так само без противу зайняла місце Ірляндія, яка погодилась була в минулому раці з Ліберією поділитись двочічним мандатом — по одному році для кожної. Два інші місця займають, ще не закінчивши свого дворічного мандату, Чіле і Об'єднана Арабська Республіка. Зате щодо останнього вакантного мандату, то завзята боротьба йде між Філіппінами і Румунією. Філіппіни в останньому голосуванні мали 54 голоси, а Румунія 48; для важности треба мати 68 голосів. Так само до соціяльно - економічної Ради обрано ЗДА, Колюмбію, Сенеґаль і Австралію, — всі вони дістали понад приписане число 68 голосів. Зате Юґославія, Індія, Сіям і Ірак, кандидати на останнє вільне місце, не змогли осягнути потрібного числа голосів. Тому вибір пересунено на наступний день.

В Москві закінчився 22-ий з'їзд КПСС перевибором Хрущова і Козлова

Москва. — У вівторок, дня 31-го жовтня закінчився тут 22-ий з'їзд компартії Совєтського Союзу, який тривав цілих два тижні, починаючи від 17-го жовтня ц. р. Крім затвердження програми і статуту КПСС з'їзд прийняв ряд резолюцій, в тому теж одну з вимогою виключити з партії Маленкова, Молотова і Каґановіча, та обрав новий Центральний Комітет з новою президією у проводі.

На першого секретаря КПСС, значить на її дійсного керівника, переобрано Нікіту Хрущова. Другий за ним, перший з-поміж дальших секретарів є Фрол Козлов. Крім названих увійшли до зменшеної тепер до 11 членів президії Леонід Брежньов, голова президії Верховного Совєту, Анастас Мікоян й Алексєй Косиґін, обидва заступники прем'єра СССР, Димітрій Полянський, прем'єр РСФСР, Микола Подгорний, перший секретар ЦК КПУ, Міхаїл Суслов і Отто Куусінен, партійні секретарі, як теж Ніколай Шверник, голова контрольної комісії КПСС. Як одинадцятого введено Ґеннадія Воронова, нову „зорю" між хрущовськими соратниками. На заступників членів президії, що їх кількість зменшено до п'яти, обрано із давніших Віктора Ґрішина, голову профспілок, Кирила Мазурова, першого секретаря білоруської компартії і Василія Мжаванадзе, голову компартії Грузії. З нових обрано Шарафа Рашідова, першого секретаря узбецької компартії і Володимира Щербицького, прем'єра Української СССР. Сензацію викликало невведення до президії ЦК дотеперішніх її членів — донедавна дуже протеґованої Хрущовим, але досить критикованої на з'їзді Єкатерини Фурцевої та Нурітдіна Мухітдінова, видатного репрезентанта азійських народів СССР. Крім них відсунено від участи в президії ЦК Аверкія Арістова і Ніколая Іґнатова. Не введено ні до президії ні навіть між її заступників ні одного військовика. Між усуненими членами заступниками опинився президент Верховного Совєту Українсько ССР Дам'ян Короченко разом з членом антипартійної групи Міхаїлом Первухіном. До партійного секретаріяту, що його збільшено з 5 до 9 членів обрано крім Хрущова, Козлова Суслова і Куусінена ще Александра Шелепіна, голову КҐБ, Пйотра Демічева, Івана Спірідонова, Леоніда Іллічева і Бориса Пономарова.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Святочне наукове засідання на пошану Маркіяна Шашкевича влаштовує Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка в суботу дня 4 листопада 1961 року о год. 6-ій вечора в залі НТШ при 302-304 Вест 13 стріт у Ню Йорку. Відкриє засідання голова Секції проф. Василь Лев і в дальшій його програмі передбачені доповіді: проф. Володимира Радзикевича „Романтизм, як джерело українського національного і літературного відродження", проф. Михайла Тершаківця „Життьовий і творчий героїзм Маркіяна Шашкевича", проф. Костя Кисілевського „Мова Маркіяна Шашкевича" та д-ра Луки Луцева „Маркіян Шашкевич — поет".

● „Поет самотности і безнадії" — під такою назвою появилася в польському часописі „Ґлос Польскі" в Буенос Айре в Арґентині стаття українського поета Ігоря Качуровського про Тараса Шевченка. Надрукована ця стаття з приводу відзначуваного українцями Шевченківського року в числі названого часопису за 6 жовтня ц. року.

● Українське Академічне Товариство „Зарево" в Ню Йорку влаштовує в суботу 4-го листопада 1961 р. о год. 7.30 в Літ.-Мист. Клюбі в Ню Йорку черговий Ідеологічний Вечір, присвячений творчості Юрія Липи. В програмі вечора дві доповіді, Оксани Бакум: „Юрій Липа — його думки і ідеї" і Адріяна Стецика: „Юрій Липа із перспективи сьогоднішнього дня".

СКАНДИНАВІЯ СТУРБОВАНА НОВИМ ПОЛІТИЧНИМ ШАНТАЖЕМ МОСКВИ

Осльо. — В усіх чотирьох столицях скандинавських країн — Швеції, Норвеґії, Данії і Фінляндії політичні кола глибоко стурбовані останнім актом совєтського політичного шантажу, яким є заклик совєтського уряду до Фінляндії з останнього понеділка, щоб вона почала наради з Совєтами над спільною „обороною" проти загрози збоку Західньої Німеччини „та її союзників". У тій совєтській ноті згадувалось про всі три вищеназвані країни, при чому таврувалось Данію і Норвеґію, як членів Північно - атлянтійського пакту (НАТО), як ніби через те своє членство сприяють німецькому „мілітаризмові і реваншизмові". У Фінляндії й інших скандинавських країнах не видно з приводу совєтської ноти ніяких познак паніки, проте політичні кола здають собі справу, що раптом предметом політичного наступу збоку Москви стали скандинавські країни. Загально вважають, що Хрущов і його кумпни хочуть цим наступом відвернути увагу світу від совєтських ядрових експериментів та внутрішньо - комуністичних спорів. Невідомо ще, чи Москва рішила зробити такий натиск на Фінляндію і, може, на Швецію, щоб вони вирeклись своєї політики невтральности та пристали до совєтського бльоку. Існує теж здогад, що, може, Совєти хочуть примусити Фінляндію, щоб вона визнала Східню Німеччину. Маленька Фінляндія цілком економічно залежна від Совєтського Союзу. Цей останній до цього часу назверх ніби шанував фінську самостійність і невтральність, зробивши з Фінляндії показовий приклад, що можливе „мирне співіснування" між комуністичними і демократичними країнами. Тому, що большевики вислали ту ноту до Фінляндії саме під неприсутність її президента Урго Кекконена, який після відвідин в Канаді і ЗДА поїхав на короткий відпочинок на Ґаваї, то західні коментатори вважають це за свідоме ображення Кекконена, тим більш незрозуміле, що большевики до цього часу компліментували фінського президента. Кекконен відбув в Мауї на Ґаваях нараду з своїми найближчими співробітниками і рішив не переривати й не скорочувати своїх ферій, але велів міністрові закордонних справ Ахті Каряляйненові, який поїхав з ним за кордон, негайно вернутися до Гельсінок і приготовляти відповідь Совєтам. Кекконен вернеться до Гельсінок під кінець цього тижня. Також норвежський уряд, який перевів негайну нараду над совєтською нотою, рішив не відкликувати з сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй свого міністра закордонних справ Гальварда Лянґе. Шведський і норвежський уряди проголосили короткі повідомлення, які в обережних словах відкидають закиди щодо підтримування німецького мілітаризму та стверджують, що не бачать ніякої загрози з-зовні для їхньої безпеки. Західньонімецький уряд назвав совєтське твердження, наче б Західня Німеччина загрожувала скандинавським державам, „абсурдом". В усіх скандинавських і взагалі західних столицях чекають, як дальше будуть поводитись Совєти у відношенні до Скандинавії і чи вони будуть посилювати той політичний шантажевий наступ на скандинавські країни.

В Японії відбувають наради з 5-ма американськими міністрами

Токіо. — До Японії прибули державний секретар Дін Раск, секретар внутрішніх справ Стюарт Удал, секретар праці Артур Ґольдберґ, секретар торгівлі Лютер Годжес і секретар хліборобства Орвіл Фріман. Крім них в складі американської делеґації є ще заступник секретаря фінансів Генрі Фовлер і голова Президентської Ради економічних дорадників, Волтер Геллер. Такої численної американської міністерської делеґації не бачила ніодна країна і тому до цих нарад в Японії прив'язують в міжнародних, головно торговельно - фінансових колах велике значення. Американські міністри не поїхали до Японії для ніяких спеціяльних переговорів, а для обміркування з своїми японськими колеґами цілого комплексу питань, зв'язаних із політичними і економічними взаєминами ЗДА і Японії. Газетні коментатори звертають увагу, що ЗДА найбільше товарів експортують до Японії та що вони є водночас найбільшим імпортером японського промислу, за вийнятком тільки Канади. Політична ціль така, щоб створити Тихоокеанську спільноту, мабуть із ЗДА, Канади і Японії на сам початок. Конференція відбувається в літній місцевості Гаконе, за 50 миль від Токіо.

У Греції знову виграв вибори прозахідній консервативний уряд

Атени. — Національно-радикальна, насправді консервативна партія останнього прем'єра Константіна Караманліса виграла понеділкові вибори, збільшивши свій стан посідання в парляменті. Коли в попередніх виборах три роки тому та партія дістала була тільки 42% всіх голосів, то тепер, за неповною ще статистикою, вона має вже 49.9 відс. голосів і напевне матиме понад 50%, коли будуть підсумовані ще голоси державних урядовців і військовиків в різних виборчих округах. 34.3% голосів дістала Центральна партія, а 15% прокомуністичний Аґрарний фронт. Тому Константін Караманліс, який був головою вже чотирьох урядів за останніх шість років, буде знову грецьким прем'єром. Він веде політику у тісному союзі з ЗДА й іншими західніми альянтами та гідно протиставиться всім спробам совєтського шантажу.

У СВІТІ

● Паризька поліція звільнила 4.500 альжирських арабів арештованих під час масових арабських демонстрацій в столиці Франції в минулому тижні. Загалом було тоді заарештованих 12.000 арабів.

● У Туреччині, на спільному засіданні новообраних обох палат парляменту, вибрано в минулий четвер 434 голосами на 607 — на президента країни ген. Семаля Гурзеля.

● В Південній Кореї судять першого голову військової хунти, яка прийшла в тому краю до влади в перевороті 16 травня ц. р., ген. Чанґ Ко-юнґа, колишнього шефа штабу південно - корейської армії, за „контрреволюційну діяльність". Конкретно, тому генералові закидають подвійну гру, що він робив революцію проти демократично - парляментарного уряду та водночас був нельояльний до інших змовників і м. і. радив американському командантові в Південній Кореї Маґрудерові, щоб той заклав протест проти перевороту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Такий кінець тиранів

„Сила наша — у вченні нашої партії. Сила наша у тому, що на чолі стоїть геній людства — наш великий Сталін... Хай живе наш геніяльний вождь — великий Сталін!" — такими словами закінчив свою промову на XIV з'їзді Комуністичної партії (більшовиків) України в червні 1938-го року присланий Сталіним з Москви в Україну для ліквідації „української контрреволюції" його вірний вихованець і соратник Нікіта Хрущов. Такими словами закінчував він свої виступи протягом дальших 16 років за життя Сталіна, прославляючи „прозорливість і мудрість вождя й учителя", в імені якого він, Хрущов, переводив криваві репресії супроти української інтелігенції і національно свідомих елементів в Україні, не милуючи при тому й комуністів, бодай в потенції опозиційних до Сталіна. Хрущов був одним із тих, що вирішили покласти забальзамований труп „вождя" в ленінському мавзолеї на Красній площі у Москві, щоб мільйони „совєтських патріотів" відбували „прощу" до цього мавзолею, вшановуючи Сталіна разом з Леніним, як творців і основоположників комунізму.

Протягом восьми років після смерти Сталіна ні Хрущов, ні інші члени „колективного керівництва" не відважувалися виявити перед народами Совєтського Союзу правди про злочини кремлівського дегенерата - тирана. Навіть доповідь Хрущова з частинним виявленням злочинів Сталіна, виголошена в лютому 1956-го року на 20-му з'їзді КПСС, залишалася в Совєтському Союзі секретною, а комуністи і всякі „проґресисти" закордоном рішуче заперечували факт її виголошення, називаючи надрукований у вільному світі текст цієї доповіді фальшивкою. В самому ж СССР засуджували, і то дуже обережно, лише культ особи Сталіна, підкреслюючи й далі його великі заслуги для побудови комунізму.

Раптом, теперішнє „колективне керівництво", уважаючи, мабуть, що треба зробити місце у свідомості одурюваних і ошукуваних цілими десятиріччями людей в ССР для культу нового диктатора, вирішило покінчити з культом Сталіна і викинути його забальзамований труп з мавзолею на Красній площі. Для цієї цілі вирішено розкрити дальшу — ще не всю — частину правди про злочини Сталіна і його кліки, здійснювані протягом чвертьсторіччя, і при тій нагоді розгромити хрущовську опозицію в СССР, очолювану іншими кривавими соратниками Сталіна — Кагановічем, Молотовим, Маленковим, Ворошиловим і Булганіним. У висліді цілий 22-ий з'їзд КПСС, що мав бути урочистим початком нової ери в побудові комунізму під знаком нової програми, перетворився в безупинну розправу над Сталіним і „антипартійною групою" з виявлюванням найнеможливіших злочинів заподіяних ними не супроти знищених мільйонів безневинних селян, робітників і культурних діячів, але тільки супроти совєтських, партійних та військових діячів. Щоб підкреслити нібито „тверду рішучість" теперішнього совєтського керівництва покінчити раз назавжди з культом особи, — заявив керівник ославленого КҐБ А. Н. Шелепін, — постановлено одностайно, „на вимогу" московського студентства і учасників 22-го з'їзду, викинути Сталіна з ленінського мавзолею.

Таким безславним фіналом закінчилася ера одного із найбільш жорстоких і кривавих в історії людства тиранів. Так само ганебно закінчиться кар'єра його вірних вихованців та соратників, очолюваних Маленковим і Кагановічем. Не мине цієї долі також і найстійкіший сталінський соратник — Нікіта Хрущов, кривавий кат українського народу. Справедлива заплата за всі злочини, заподіяні ним в Україні, що їх промовчують тепер його соратники — і раніше чи пізніше постигне й того диктатора. Вона не промине й залишеного ще в мавзолеї трупа Леніна.

Ніксон і Рокефеллер

Понеділкова промова Ричарда Ніксона на республіканському бенкеті в Сиракюзах Нюйоркського стейту, де за скромну перекуску 1.500 учасників заплатили по $100 на виборчий фонд, і його заява на пресовій конференції — були маніфестацією солідарности фронту „Рокефеллер — Ніксон" під кутом виборів 1962-го і 1964-го років. Було публічною таємницею, що ці два видатні діячі республіканського табору були тихими антагоністами в поглядах на філософію Республіканської партії і в своїх особистих плянах. Нюйоркський губернатор Рокефеллер пробував у 1960 році виступати, як суперник Ніксона, в кандидатурі на президента і припинив цю акцію щойно тоді, коли побачив, що не матиме ніяких шансів виграти на партійній конвенції. Після прогри Ніксона невеличкою різницею голосів, післявиборчі коментатори подали за одну з її причин майже пасивну поведінку Нелсона Рокефеллера в передвиборчій аґітації, внаслідок чого стейт Ню Йорку, де губернатор та два сенатори є республіканцями, дав своїх 45 електорів демократичному кандидатові, і цим перехилив терезки в користь Джана Ф. Кеннеді.

Загально вважали, що й у 1964-му році кандидуватиме від Республіканської партії Ричард Ніксон, бо, хоч він має погану позицію одної прогри, проте є найбільш між двома океанами відомою республіканською постаттю, що таки здобула для себе 33.881,-886 голосів. Але Ніксон рішив інакше: проголосивши свою кандидатуру на каліфорнійського губернатора у виборах 1962-го року, він заявив, що в 1964-му році кандидувати на президента не буде. Цю саму заяву він повторив у понеділок в Сиракюзах, виразно натякнувши, що найбільші шанси матиме тоді в Республіканській партії Нелсон Рокефеллер. Правда, він радив перевести вступні правибори між різними кандидатами, щоб перевірити, хто з них найсильніший, і газетні коментатори не залишають сумніву, що Ніксон мав тут на увазі й сенатора. Беррі Ґолдвотера з Арізони. Тим часом, поки прийде 1964-ий рік із змаганнями за Білий Дім, Ніксон, як і Рокефеллер, поручають найенерґійнішу кампанію за здобуття Конґресу і губернаторських постів у 1962-му році. Нелсон Рокефеллер не матиме, мабуть, небезпечного демократичного суперника в губернаторських виборах у стейті Ню Йорку. Зате вся політична майбутність Ніксона залежить від того, чи вдасться йому перемогти демократичного губернатора Едмунда Бравна, що переміг був великою більшістю голосів республіканського кандидата сенатора Вільяма Новленда. Передумовою для виборчого успіху Ніксона є ліквідація внутрішніх спорів у республіканській каліфорнійській організації і створення за собою одностайного партійного фронту.

Якщо в наступному році у Каліфорнії Ніксон переможе, він залишиться політичною постаттю на крайову мірку, якщо програє — відійде геть з політичної арени. Бо в Америці існує наче звичаєвий закон, згідно з яким той, хто двічі програв, не може вже кандидувати ні на яке високе становище. Так було з республіканським губернатором Ню Йорку, двократним кандидатом на президента Томасом Дюї, так було й з двократним невдалим кандидатом демократів Адлеєм Стівенсоном, колишнім губернатором стейту Іллиной. Читаємо в коментарях, що Ніксон — всупереч своїй заяві з минулого понеділка — насправді не вірить, що у президентських виборах 1964-го року виграє будь-який республіканський кандидат проти кандидатури Джана Ф. Кеннеді, і будучи ще розмірно молодою людиною, наставляється кандидувати щойно в 1968-му році.

А втім, в усіх цих комбінаціях, поминувши такий непередбачливий чинник, як людське здоров'я і життя, є ще одна велика невідома: розвиток міжнародної ситуації. Покищо нема ні одної особи в Америці і в світі, яка могла б сказати, що буде не то в 1968-му, а й у 1964-му році.

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

(З нагоди інтронізації Кир Амврозія, ЧСВВ, на Митрополичий престіл)

† АМВРОЗІЙ СЕНИШИН, ЧСВВ

Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престола, Український Католицький Архиєпископ Филаделфії і Митрополит для Українців Католиків в ЗДА.

МИР У ГОСПОДІ И АРХИЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ!

„ХРИСТОС — НАША СИЛА"

ДОРОГІ В ХРИСТІ!

Дивлячись на прегарний розквіт Української Католицької Церкви на імміграції в ЗДА, де її члени поселилися, в глибокій покорі та синівській любові висказуємо нашу вдячність Всемогучому Богові в Тройці Єдиному, і Христовому Намісникові, Святішому Отцеві Іванові XXIII, Батькові Християнства, що в цих для цілого світу грізних часах пам'ятає в особливіший спосіб про своїх духовних дітей різних народів. Ми є вдячні за батьківську опіку над Українцями Католиками, котрих воєнний буревій розпорошив по цілому світі.

Хоч „могучі" вільного світу забули про наш український нарід, але про нього не забула духовна Мати, свята Христова Церква. Вона через Христових Намісників, Папів Римських в останніх роках подбала про духовний провід для Українців Католиків в Австралії, Англії, Арґентині, Бразилії, Канаді, Франції, Італії, Німеччині, Юґославії та в З'єдинених Державах, творячи українські католицькі митрополії, єпархії, екзархії, апостольські візитатури, призначаючи для них Єрархів, що є синами Української Католицької Церкви й Українського Народу. За цю особливішу опіку нехай буде слава й подяка Всевишньому Господеві во віки вічні, а Святій Апостольській Столиці прирікаємо вірність, послух і любов.

Історія нашого релігійного і народного життя в З'єдинених Державах закарбована золотими буквами в нашому народі. Цю історію писали працею і посвятою наші Єрархи: бл. п. Преосв. Кир Сотер Ортинський ЧСВВ та бл. п. ВПреосв. Кир Константин Богачевський зі всіми Піонірами: Священиками й Українцями Католиками. Труди наших покійних Владик, Духовенства, Сестер і Вірних були Богом благословені та увінчались успішним завершенням у формі Української Католицької Митрополії в З'єдинених Державах. Колишня Филаделфійська Екзархія стала Митрополією з новими українськими католицькими епархіями Стемфорду і тепер Шикаґо у проводі з Єрархами: Преосвященним Кир Йосифом та Преосвященним Кир Ярославом.

Тепер прийшла пора зачати наступну сторінку історії нашого релігійного і народного життя - буття під зоряним прапором у придбаній Батьківщині. З волі Божої і благословенням Христового Намісника Святішого Отця Івана XXIII, прийшов я тут до Української Католицької Катедри Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Филаделфії, щоб з рук Їх Ексцеленції ВПреосв. Архиєпископа Еґідія Ваньоцці, Апостольського Делеґата і Представника нашого Вселенського Архиєрея одержати жезл, як символ архиєрейської влади Української Католицької Митрополії в З'єдинених Державах. За труд Їх Ексцеленції Апостольського Делеґата складаю щиру подяку. Також щире Спасибіг Високопреосвященним Архиєпископам, Єпископам, Високопреподобному Духовенству і Монашеству та всім Представникам Організацій і Гостям, що прибули сьогодні на консекрацію Преосвященного Ярослава Габра і Преосвященного Августина Горняка, ЧСВВ, та на мою інсталяцію.

Перебираючи оцей високий уряд провідника нашої Церкви, схиляю в покорі голову перед Маєстатом Всевишнього з молитовним благанням про ласку і силу і бодрість нести цей уряд так, як Його свята Воля повелить на Його славу і спасення повірених моїй кермі душ.

Що майбутні роки принесуть нашій Українській Католицькій Церкві та українській спільноті на Американській Землі, годі сьогодні збагнути. Одначе на основі тисячолітнього християнства на Україні та на основі вісімдесятилітнього життьового досвіду наших українських переселенців на Вільній Землі Вашинґтона, ми можемо бути певні нашого кращого завтра, але під умовою, що — будемо будувати наше родинне й громадське життя на сильних основах Христових засад. А вслід за тим мусимо прийняти певні принципи, яких нам слід в нашому щоденному і громадському житті придержуватись.

1. Треба бути християнами католиками.

Будьмо християнами-католиками не лиш з метрики, але з глибокою вірою і релігійними практиками.

У Св. Письмі (2 Кн. Макав. I:19-20) читаємо, що, як ізраїльтяни виходили з Єрусалиму до Персії, тоді їх священики взяли зі собою вогонь із жертівника та переховували його, щоб зберегти для будучих поколінь. Подібна історія зв'язана з українською іміграцією. Також Українці, шукаючи притулку в Америці, взяли зі собою вогонь християнсько - католицької віри з нашим прегарним обрядом. Тож бережім його, щоб він не вигас у наших домах, в наших родинах, в наших громадах, в наших товариствах й організаціях. Наші Українські Браття поза залізною заслоною, покривджені сучасною недолею, звертаються до нас, щоб ми зберегли наші релігійні і народні святощі для прийдешніх поколінь.

Якщо б, не дай Боже, наше українське суспільство злегковажило собі Христа з Його святими законами та й пішло без світла св. віри, тоді навіщо придалися б ті всі заходи, труди, терпіння, журби, втрата майна у рідному краї, скитання по чужих краях, якщо б тут в цій країні свободи і добробуту занапастити найцінніший скарб св. віри? Навіщо родичі рятували своїх діточок перед червоним молохом утечею з рідного краю, якщо тут мали б затратити їх для Бога, Церкви і народу? Пощо наша українська молодь, яка не хотіла бути яничаром безбожного комунізму, покидала рідний край, чи на те, щоб тут відчужуватися від своєї Церкви і народу? Ні! Не на це Українці Католики шукали притулку в З'єдинених Державах, щоб затратити вогонь святої католицької віри, за котру віддав своє життя св. свщ. Йосафат Кунцевич, ЧСВВ та новітні мученики Єпископи: Григорій Хомишин, Йосафат Коциловський, ЧСВВ, Никита Будка, Григорій Лакота, Теодор Ромжа, Павло Ґойдич, Янко Шімрак та як ісповідники повмирали Митрополит Андрей Шептицький, ЧСВВ, Єпископи: Николай Чарнецький, ЧНІ, Іван Лятишевський, Апостольський Візитатор Петро Верґун, та сотки священиків і сотки тисяч вірних, за котру під цю пору терплять Митрополит Йосиф Сліпий та Єпископ Василій Гопко з українським католицьким духовенством і народом. Боже Провидіння запровадило нас тут до країни свободи і добробуту, щоб ми зберегли цей святий вогонь католицької віри та передали його будучим поколінням.

2. Треба бути чесним українцем

Другою немов сторінкою любови до Бага є любов до ближнього. Цю правду чітко підкреслив Божественний Спаситель, кажучи: „Люби Господа Бога Твого усім серцем твоїм, і всією душею твоєю, й всією думкою твоєю, й всією силою твоєю". — Це перша заповідь. А друга подібна до неї така: „Люби ближнього твого, як себе самого". (Марко 12:30-31). Після Христової науки кожна людина є нашим ближнім. Якщо Господь закликає любити всіх людей, то тим більше ми зобов'язані любити свій нарід, з котрого вийшли.

Радісним проявом є, що наша українська спільнота в З'єдинених Державах знайшла спільну плятформу взаємної любови до своїх земляків, свідома свого походження, високо цінить народне мистецтво і культуру, створюючи численні організації і товариства з многотисячними членами та великими грошовими засобами. Одначе, до розбудови товариств і організацій треба не тільки народного елементу, але ще сильнішої духової основи. Безнадійними будуть ті організації й товариства, які не є побудовані на твердій скалі Христових засад. Цю правду підкреслює сам Божественний Спаситель у наступнім порівнянні: „Тож кожен, що слухає цих моїх слів та сповняє їх, подібен до чоловіка розумного, що збудував свій дім на скалі. І прийшла злива і прибули ріки і повіяли вітри та налягли на той дім, а він не завалився, бо був оснований на скалі. А всякий, хто слухає цих моїх слів, та не сповняє їх, подібен до чоловіка нерозумного, що збудував собі дім на піску. І прийшла злива і прибули ріки й повіяли вітри на той дім, і впав, і руїна його була велика" (Мат. 7:23-27). Це Христове порівняння справджується на нашій українській іміґрації в З'єдинених Державах. Життя української спільноти пливе подвійною струєю. З одної сторони процвітає жива, християнська, католицька віра з численною участю вірних в наших церквах, а з другої сторони нуртують ліберальні течії, які заподівають великі шкоди на полі релігійнім і соціяльнім.

Ті люди, ті громади, ті організації, ті товариства, що будували на скалі Христових засад, ті устоялись проти затій атеїстичного матеріялізму, видержали повінь морального зіпсуття, не вгнулися

(Закінчення на стор. 3-ій)

Мґр. Осип Губчак

УКРАЇНА І НЕВТРАЛЬНІ

Недавня конференція представників невтральних держав в Юґославії робить актуальним питання нашого відношення до цих держав і насуває деякі невеселі думки на тему нашої „зовнішньої політики".

Передусім розгляньмо, що являють собою оці невтральні. Не можна їх всіх уважати за однакових, бо є між ними різні відтіні невтральности. Деякі, як Індія, радше симпатизують із Заходом і можуть навіть стати по його стороні, коли червона загроза з Китаю стане наочною. Інші, як Куба чи Гана, є невтральними лише в своїй уяві, бо в дійсності вони служать знаряддям у руках Москви. Але пересічні невтральні — це, як кажуть американці, типові "fence-sitters", ті що сидять на плоті, приглядаються, чия візьме, і не знають, на котру ногу стати.

І не можна навіть дивуватись тому, що вони не довіряють Заходові, конкретно З'єдиненим Державам, коли й самі громадяни ЗДА виявляють занепокоєння і недовір'я до політики свого проводу. Щоб не бути голословним, наведемо характеристичні вістки з одного дня в шикаґівській пресі. Ось така вістка: Доросле населення маленького містечка Колінсвіл в південній частині Іллиной узброїлося і відбуває маневри на випадок, якщо прийшлося б боротися з комуністами на власному подвір'ї. А ось читач „Трібюн" пише в рубриці „Голос народу": „Ті самі люди, які колись під фальшивими претекстами відмовили збройної допомоги Чіянґ Кайшекові, які недавно відмовили летунського прикриття для інвазії на Кубу, завжди готові дати грубі мільйони комуністам в Польщі та Юґославії — теж під фальшивим претекстом".

Ці голоси є ознакою пробудження здорової частини американського народу на комуністичну небезпеку, але заразом вони запевняють, що цей антикомунізм не має проводу, хаотичний і з великою дозою безнадійности та недовір'я до власного уряду. Про це свідчить й передовиця, в якій говориться про небувалий розріст ґанґстерства та про можливість спілки ґанґстерів з комуністами, що в результаті являтиме для суспільного порядку в ЗДА більшу й реальнішу загрозу, як комунізм іззовні.

Коли такі настрої є серед самого американського громадянства, то що ж дивуватися невтральним, що вони діють, як в тій народній смішовинці: „Хто перемагає?" — „Наші" — „А хто це наші?" — „Ті, що перемагають" — і вичікують, хто покажеться сильнішим, а в міжчасі, згідно з прислів'ям — „покірне теля дві корови ссе", стараються здобути якнайбільше користи для себе від одної та другої сторони. Це прибирає часто форми шантажу. При цьому, дістаючи економічну допомогу від Москви, невтральні не раз переконуються в правдивій вартості совєтської системи. Ось так дорога, побудована большевиками на Борнео, запалася в трясовиння. До Ґани доставили з ССР цемент в дощову пору, лишили без прикриття в порті, і він закам'янів у мішках. В Бірмі большевики збудували готель, але забули про холодильну систему, а коли на рішуче домагання бірманців мусіли вставити, то закупили цю систему... в Америці.

Такі невтральні не є „третьою силою", якою вони може й хотіли б бути. Це цілком ясно, що вони існують як невтральні лише тому, що ще є З'єдинені Держави Америки, бо коли б їх не стало — то, очевидно, комуністична Москва проковтнула б без труду всіх цих невтральних. Тому ми досі не звертали великої уваги на невтральних. Одначе, це не зовсім правильно. В атомовій війні дійсних переможців не буде, бо знищеними будуть одна й друга сторона, і це буде дійсно „унтерґанґ дес абендляндес", — кінець західньої цивілізації. Правдивими переможцями вийдуть ті країни, які найменше потерплять від атомового знищення і радіяції — правдоподібно країни Африки й Південної Америки, може ще частина Азії. З цієї власне причини треба нам більше поцікавитися невтральними, не стояти на односторонньому становищі, але бути приготованими й на іншу можливість. І тут приходимо до справи нашої „зовнішньої політики".

Наша селянська довірливість і простолінійність, що змушувала нас в добу революцій бути соціялістами, перед другою світовою війною визнавати націоналізм, а тепер демократію — вона змушувала нас під час першої світової війни також стати беззастережно по стороні центральних держав.

Ред. Дмитро Паліїв оповідав мені, що він пропонував, щоб Січові Стрільці перейшли на сторону Антанти, коли вже видно було, що розвал Австрії неминучий, але більшість УСС цей проєкт відкинула. Зі споминів у „Свободі" знаємо, що в ЗДА був проєкт створити український леґіон, але серед тодішніх українсько - американських кіл цей проєкт не знайшов зрозуміння.

Під час другої світової війни були спроби націоналістів творити українські леґіони у Франції, а гетьман Скоропадський вислав свого сина Данила заздалегідь до Англії — але це все було зроблене без одноцілого пляну, замало, а передусім — запізно.

Я побоююся, що ми й тепер повторюємо подібні помилки. Наша однобічність і нехтування невтральними просто каригідні. Бо, повторюю, в атомовій війні невтральні можуть бути найменше пошкоджені, а тим самим по війні їх значення дуже зросте. Допомога невтральних в такій ситуації може мати вирішне значення. Отже, нашу пропаґанду треба скерувати до всіх невтральних держав — очевидно, з виїмком тих большевицьких підніжків. Засоби на це повинні знайтись, коли б ми хоч половину енерґії, що її зуживаємо на партійні розрахунки, зужили на це. Трагедія в тому, що ми за малими справами не добачаємо великих. „Начаша мовити на малоє — це великоє" — писав літописець, і в цьому ми не змінилися. Без упорядкування наших внутрішніх відносин, без створення єдиного репрезентативного центру — всякі інші успіхи, отже й в „зовнішній політиці" — не будуть можливими.

Д-р Лука Луців

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ

(У 150-річчя з дня народження)

(4)

Першу науку дістав Маркіян вдома в селі Княжім. Так звану нормальну 4-клясову школу з викладовою німецькою мовою закінчив у Золочеві, і в 1823 році записався до латинської ґімназії оо. Домініканів у Львові, звідки перенісся по трьох роках до ближчих Бережан (1826), де була ґімназія від початку 19 віку. Учні говорили по-польськи, урядовою мовою була німецька, а викладовою латинська.

Ґімназія тоді мала 6 кляс, і після її скінчення в 1829 році Маркіян Шашкевич перейшов до Львова на так звану „філософію", — це значить 7 і 8 кляси восьмирічної ґімназії. В бережанській ґімназії за часів Маркіяна учні не перевтомлювалися: вони вчилися 18 годин на тиждень, четвер був зовсім вільний від науки. Навчали трохи альґебри, багато латини і греки, німецької мови, історії та трохи польської мови. Навчали агрономії, але зовсім не вчили української мови, і учні-українці мусіли вчитися римо-католицької релігії. Аж у 1827 році із Відня наказано, щоб протягом шкільного року 10 днів, на які припадають греко-католицькі свята, були вільні від науки.

„До науки заохочували всілякими способами, саджали до ослячої лавки, кликали на „чорку каву" (від котрої в очах робилося чорно), а навіть замикали до карцеру, котрий був заразом спіжарнею ґімназійного терціяна і гніздищем щурів. Такому, що забувся і відозвався до товариша рідною мовою, попадався в руки „шпрахцайхен", або „сіґнум". Була це книжечка, оправлена в дощинки, котру носив винуватець на шиї так довго, поки не приловив другого на тій самій провині". (Б. Лепкий, ст. 35).

В 1829 році Маркіян почав навчатися на „філософії" у Львові. Наука там відбувалася по-німецьки, навчальних предметів не було багато. Студенти філософії могли ходити в циліндрах, в плащах із пелериною і носити бакенбарди. Вони могли курити або нюхати табаку, і професори, звертаючись до них, називали їх „домінус".

Шашкевичів батько подбав про те, щоб Маркіян міг замешкати в будинку греко-католицької духовної семінарії, де мав безплатне приміщення і харч. Так могли робити ті студенти „філософії", які задумували студіювати теологію та стати священиками. Ті філософи діставали і безплатний одяг. Маркіянів батько не міг давати багато грошей синові, бо їх сам не мав. Та Маркіян і не вимагав їх. Але це щастя тривало навіть не цілий рік, бо вже 22-го лютого 1830-го року викинули Маркіяна з семінарійного будинку за „неморальну поведінку".

15-го лютого вийшов був 19-річний Маркіян Шашкевич із студентом теології Михайлом Базилевичем до міста, і вернув не о прийнятій, 5-ій годині по полудні, а о 6:30 по полудні. Вони забарилися у винарні. Дир. С. Шах пише, що „ректорат семінарії запідозрів Маркіяна Шашкевича і М. Базилевича, що вони брали участь в однім зібранні польських конспіраторів" (ст. 17).

Вигнання з семінарії було важким ударом для Маркіяна. Батько відмовився йому допомагати, бо загнівався на сина, який, в дійсності, не так то вже й важко був провинився, бо ж тодішні студенти „філософії" були „панами" і могли навіть курити публічно. Маркіян дуже болюче відчув батьків гнів, як це видко з його вірша „Син любому отцю".

Гадка моя, як буйний весною вітрець,
Зводиться, легким крильцем злітає,
Несесь сторонами в далеч, де отець
Голубенько сивий пробуває.

Живе в печали. Боже, коли б в радости
Вік тихо, весело єму проживати,
В гаразді, здоров'ю, в любій солодости
Цвітами щастя життя огортати.

Отче, ох отче! Сли ся мені придало
Дни життя твого полином зґірчити,
Сли коли око Твоє жальом запало,
Сли-м був нещасен серце закервити.

Прости ми, Отче, прости! Вач, я ся каю,
Жальом серце бідне моє прозябає,
Твої ноженьки сльозами зливаю —
Ах! прости синови, най не загибає.

(Твори, ст. 23-24)

19-річний Маркіян мусів сам давати собі раду. Він замешкав у Лявові у материного брата — дядька Захара Авдиковського, директора міського дому для вбогих, за те вчив дядькових дітей та допомагав йому в канцелярійній праці. Одночасно Маркіян ходив на лекції до „філософічного інституту", складав там іспити, але наприкінці шкільного року 1829-1830 дістав недостатню оцінку з поведінки і тому неміг вписатися на другий рік філософії.

Маючи більше вільного часу, Шашкевич зайнявся студіями відродження слов'янських народів, головним чином чеського, Він пізнався з відомим тоді істориком міста Львова, Денисом Зубрицьким, якому переписав „Хроніку Ставропигійського Братства у Львові".

Маркіян побачив, що не тільки поляки бажають поліпшити долю свого народу шляхом повстання. І південні слов'яни — серби, чехи і словаки — стараються відродити свої народи, творячи їх літературу народною мовою.

Маркіян Шашкевич вчився церковної мови і письма в дяка при Волоській церкві Нероновича та вивчав мову з граматики Мелетія Смотрицького і Йосифа Добровського "Institutiones linguae slavicae". Читав твори Шафарика, Лінде, Раковецького і Вука Караджіча, і почав думати над українською проблемою, над станом українського народу в Галичині. Шашкевич прочитав „Енеїду" І. Котляревського, граматику Павловського і збірник українських народних пісень М. Максимовича. Я. Головацький писав про це так: „Урадуваний Шашкевич найшов у них те, за чим давно глядів, побачив живий примір, переконався о множности народної руської словесности, загадав велику гадку: утворити чисто народну словесність руську" (українську).

Перечитавши ці твори, Маркіян побачив, що „русини" в Австрії, — це частина того народу, що масою жив в тодішній Росії і що там називався вже тоді українцями. Шашкевич втратив три роки у своїй особистій життьовій кар'єрі, але пізнав за той час правду, яка приспішила національний розвиток українського народу в Галичині.

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

перед сильними буревіями ворожої пропаганди, але залишились вірними Христовій Церкві, українському обрядові та народним традиціям. Завдяки вірності Українців Католиків Христовим ідеалам, ми діждалися оформлення наших церковних громад в Українську Католицьку Митрополію.

З другої сторони, як сумно згадувати про тих наших братів, що будували свій дім та своє життя на піску безвірства. Як наближалася повінь безбожних кличів, як прибули ріки вирафінованого матеріялізму з неморальною літературою, як ударили бунтарські вітри проти Христової Церкви і церковної єдности, ті бідні кволі душі без твердої основи Христових засад і християнської моралі скоро заломилися, знищили себе, свою родину та пропали для Української Католицької Церкви й української спільноти, нічого доброго не залишаючи по собі, хібащо гіркий спомин про змарновані таланти. Справджуються Божі слова: „Коли Господь не будує дому, даремно трудяться будівничі" (Пс. 127:I). Релігійного питання не можна полишати на боці, але треба ставити на першому місці в особистому і суспільному житті. Чоловік не є бездушним автоматом індустріяльних заводів, ані матеріялістичним манекеном пролетарської диктатури, але створений на образ і подобу Божу та призначений до вищої цілі. Отже, всі наші народні й політичні організації повинні будувати своє громадське життя на сильній основі Христових засад.

3. Треба бути льояльними

Годиться, щоб ми, українці, були льояльними громадянами цієї нашої прибраної Батьківщини — Америки, яка отворила нам свої гостинні двері та дає нам повну свободу і можливість користати з дочасного добробуту. Одначе ця нова Батьківщина не вимагає від нас, щоб ми ту льояльність купували коштом св. віри, коштом візантійсько - українського обряду та коштом нашого походження. Стережітся фальшивих пророків, які хотять вас обманути та налякати злобною пропагандою, що буцімто в Америці не можна продовжувати своє релігійне і народне життя за українськими традиціями рідного краю. Такі абсурдні твердження незгідні з правдою. Правдивий і благородний американізм не вимагає від нас, щоб ми позбувались релігійних і народних святощів наших прадідів, а тільки вимагає від нас льояльности до цієї держави, яка дає нам повну свободу. Гляньте на інші національні групи, що поселились на Вільній Землі Вашингтона. До розбудови американської культури і цивілізації вони вкладають свої талани і працю, однак не затрачують свідомости свого походження та зберігають любов до свого народу. Сама американська держава помагає многим народам у світі. Бувший президент Айзенгавер заохочував американську молодь навчатися інших мов, крім англійської; навіть поодинокі стейти вимагають від шкільництва, щоб впровадило навчання інших мов. Отже будуймо наше життя не на піску дешевого опортунізму, але на скалі Христових засад та на любові до свого народу й льояльності до прибраної Батьківщини.

Щоб ми могли гідно вив'язатися з обов'язків, які на нас накладає Бог, та могли сповнити нашу місію, якої бажає наша Українська Католицька Церква і наш нарід, то треба нам на Американській Землі прямувати за наступними дороговказами:

1) Бути практикуючими християнами — католиками, тобто зберігати християнську католицьку моральність вдома, в родині, в праці і дозвіллі, в товариствах і організаціях;

2) Не йти на компроміс з кличами і пропагандою, що є ворожі святій католицькій вірі і християнській моральності;

3) Провадити дім за християнсько - українськими традиціями, а одна з них: це гарний звичай зачинати працю ранішньою молитвою та кінчити день вечірньою молитвою;

4) Брати живу участь в наших церковних Богослуженнях, особливо в Божественній Літургії в неділі і свята;

5) Посилати своїх дітей до українських парафіяльних шкіл: цілоденних, вечірніх та суботніх і до вищих шкіл, щоб наша молодь, крім предметів, приписаних шкільною радою, мала нагоду вчитися про Бога, наш обряд, про нашу Церкву, нашу мову, історію, спів і звичаї;

6) Подбати про культурно-виховні осередки при наших парафіях для доростаючої молоді. Молодь — це наша надія. Це наші будучі громадяни і парафіяни;

7) Помагати працею і пожертвами Українській Католицькій Церкві у розбудові наукових осередків і харитативних інституцій;

8) Бути льояльними громадянами Американської Держави, що дала нам притулок, свободу і змогу зберігати наші церковні і народні традиції;

9) Брати активну участь в громадському житті за директивами Христової Церкви, пренумеруючи українські католицькі часописи і морально здорову українську пресу.

10) Завжди пам'ятати на святу волю Божественного Спасителя: „Щоб усі були одно" (Іван 17:21). Колишня незгода і людська кволість розбили нашу церковну єдність. Лік на болючу рану роз'єднання — це молитва: „Боже, нам єдність подай". Тож молімся до Христа Господа і Матері Божої за наших нез'єднаних Братів, які почитають того самого Христа Господа і ту саму Божу Матір, що ми, Українці Католики. Може ще не прийшла пора до церковного об'єднання між нашими рідними Братами під одним проводом Христового Намісника, одначе приготовляймо дорогу, усуваючи різні перешкоди, як: ворожі полеміки по часописах, дошкулюючі докори на зборах та практикуючи більше християнську любов і толеранцію.

Надіючися на поміч Христа Царя, співпрацю Високопреподобних і Всечесніших Отців, Преподобних Сестер різних Чинів і Згромаджень, громадських Провідників та всіх Українців з різних прошарків суспільного життя, сподіваюся, що наш релігійний і національний прапор буде високо повівати серед нашої суспільности з блискучим кличем:

„ХРИСТОС — НАША СИЛА".

Жовтень, 1961 р.

†Амвросій, ЧСВВ
МИТРОПОЛИТ

Митрат о. К. Даниленко-Данилевський

У 40-РІЧЧЯ УАПЦ

У днях 21-22 жовтня ц. р. Українська Автокефальна Православна Церква у Филаделфії, в дні свого Храмового Свята Св. Покрови відзначила величну національно - релігійну дату 40-ліття Першого Всеукраїнського Православного Церковного Собору, що відбувся в жовтні 1921 року в Катедрі св. Софії у Києві, та 40-ліття архипастирської хіротонії Владики Митрополита Іоана.

У суботу 21-го жовтня о год. 6.30 вечора В. Преосвященішим Митрополитом Іоаном була відслужена урочиста Всенічна, в якій взяли участь: о. Іван Савчук, о. К. Даниленко - Данилевський, о. Мих. Куданович, о. Омелян Мицик, о. П. Фалько, о. Ол. Царик, о. Володимир Мельник, о. Ю. Красевич і о. Микола Рибчук.

Церква, як непорочна Діва, пишається в рушниках і квітах. Церковний хор під проводом Петра Куриленка виконує вечірні піснопіння. Під час співу утреннього канону Митрополит Іоан мирує побожний нарід. А після Всенічної вітає богомольців з ювілейними днями та з храмовим святом Небесної Покровительки. Церковний хор наповнює храм піснопіннями Стеценкової Панахиди. Духовенство, вірні запалюють свічі і моляться за замучених, розстріляних і на каторгах закатованих Митрополита Київського та всієї України Василя Липківського, Митрополита Миколая Борецького, архиєпископів, єпископів, за тисячі замученого духовенства, сотні тисяч побожного народу та за христолюбивих воїнів, що життя своє поклали за Рідну Церкву та Отчизну. Плаче Митрополит, плачуть отці, плаче народ... плачуть свічі...

Після Богослуження духівництво з пані - матками розділило спільну трапезу в настояделя парафії св. Покрови о. Михаїла Кудановича. І тут Митрополит Іон розповів кілька цікавих епізодів з великих днів Всеукраїнського Церковного Собору в Києві.

У неділю 22 жовтня о год. 10.30 коло церкви св. Покрови зібралося багато народу. Організовано прибули парафіяльні організації: В-во, Сестрицтво Молодше, Сестрицтво Старше, учні Школи Релігії та Українознавства, Педагогічна Рада, Батьківський Комітет, Юний ОДУМ, Драматичний, Хоровий і Музичний Гуртки. Митрополита зустріли з корогвами, іконами, хлібом - сіллю та квітами.

Настоятель храму о. Михайло Куданович вітає Владику у дверях короткими, чулими словами: „Я разом з боголюбивою паствою радію, що Милосердний Господь сподобив нас зустрічати нашого дорогого, улюбленого Митрополита — Первоєрарха і Основоположника відродженої УАПЦ в Києві. Святкуємо триєдине свято: 40-ліття Собору і Архипастирської хіротонії та 11-ліття порофії св. Покрови у Филаделфії, що з'єднується з цими величними датами. Помоліться за нас, В. Преосвященніший Владико!" Хор сповняє храм архиєрейським: „Іспоиласті - Деспота" і „Достойно єсть". Владику облачають. Церква не вміщує людей.

Ще перед Богослуженням Владика Іоан звернувся до людей з такими словами:

„Дорогі мої пастирі, сопастирі, брати і сестри — побожні діти Христової Громади! Сьогодні святкуємо найбіль-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ів. КУЧМАК: НА ЩАСТЯ!

Надія СОМКО: ЯРМАРОК НА ЧЕРНІГІВЩИНІ

Ів. КУЧМАК: ЖНИВА

У 40-РІЧЧЯ УАПЦ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

ше свято в історії нашої Української Православної Церкви, явно і свобідно в заокеанських землях — Країні Волі великого Вашингтона та в катакомбах тиранії і безбожництва на Рідній Землі. Сорок літ тому, як на Соборі в Києві у жовтні 1921 р. постала рідна, ні від кого незалежна Українська Автокефальна Православна Церква, якою була при князях і гетьманах, бо „на Київських Горах стояли ноги Апостола Андрія Первозванного, очі його Україну бачили, а уста благословляли..." . Після акту підданяя Української Митрополії московському патріярхові в 1686 р. за сто золотих дукатів і трижди сорока - соболей, через 235 років наша прадідівська Церква звільнилась від опіки російського Святішого Синоду і створила на Соборі в стінах Катедри св. Софії, чином Олександрівської посвяти єрархів, на вимогу Рідної Церкви Єрархію, найбільшу в історії Української Автокефальної Православної Церкви — до 30-ти єрархів. Це було велике духовне вогнище, що світило на всю Україну. Цей величний акт, омитий щедро кров'ю мучеників, вписаний золотими літерами до Книги Буття Українського народу і стане золотим фондом в історії УАПЦ, для грядучих поколінь. Голови всіх цих єрархів покриті терновими вінками мучеництва, тільки не сподобив мене Господь цього вінця. Він приготував мені іншу земну путь! З ласки Божої я опинився в заокеанських землях і сюди переніс благовістя УАПЦеркви з України та зберіг цю Церкву для України. Не легкий був цей сороклітній шлях — він був більше тернистим, як квітчастим! Проте, ми зберегли свою національну святиню, а з нею зберегли й душу українського народу. Сьогодні по всіх церквах світу нашої посднаної з Канадійською Церквою лунають слова гарячої проповіді і богонадхненні піснопіння. Соборний акт 1921 р. зостанеться в віках!"

Разом з Митрополитом Іоаном до Божого Престолу приступило Духовенство, що молилося з Владикою на Всенічній і служило Панахиду за мучеників. Богослуження проходило повільно й урочисто. Брат Володимир Поліщук, що прибув на торжество з Ню Йорку, відчитав „Апостола". Після цього прозвучало друге слово Митрополита:

Після Богослуження протопресвітер, митрофорний протоієрей о. Іван Савчук з Собором Духовенства відслужив Вдячний Богові Молебень за Митрополита Іоана. „Многоліття" Бортнянського наповнило церкву. А тоді настоятель парафії о. Михаїл Куданович виніс подяку Митрополитові, що сорокалітніми подвигами на ниві Христовій зберіг рідну Українську Автокефальну Православну Церкву для України у свободолюбивій Америці. Настоятель висловив сердечну подяку всечесним отцям, хорові, дириґентові, Братству, Сестрицтву та всьому побожному народові, що взяв участь в торжестві, і закликав усіх на традиційну трапезу до парафіяльної залі!

Простора заля прибрана посвяточному. В глибині відкритої сцени — великий образ українського Мойсея - Митрополита Київського та всієї України Василя Липківського, написаний олійними фарбами. Внизу дати: 1921-1961. На стінах портрети великих синів України теж в „королівських" рушниках. Довгі столи, вкриті білими скатертинами, вгинаються від плодів земних. За них засіло до 400 гостей. Всюди квіти. За Митрополичим столом: Митрополит і все духовенство, що брало участь в Богослуженні разом з пані - матками, як також почесні гості — видатні громадські і церковні діячі. Настоятель через мікрофон вітає Владику, духовенство, народ. За тостмайстра одноголосно обирають знаного діяча, публіциста і студента університету, брата Володимира Біляєва. Хор, духівництво, вірні стоячи співають „Отче наш". Владика благословить страву.

З привітами виступили: брат Кирило Юрченко, голова Парафіяльної Ради св Покрови у Филаделфії; Володимир Біляїв, тостмайстер; о. І. Савчук, протопресвітер і настоятель Катедри св. Володимира у Филаделфії; о. Константин Даниленко - Данилевський, митрофорний протоєрей, настоятель парафії св. Миколая в Алентавні; о. Омелян Мицик, митрофорний протоєрей, настоятель парафії Успіння Пресвятої Богородиці в Честері; о. протоєрей Павло Фалько, настоятель парафії св. Юрія Переможця в Трентоні; о. Віталій Коваленко, протоєрей Парафії св. Юрія в Майнерсвіллю; о. Юрій Красевич, кол. настоятель парафії св. Покрови в Арнольді; о. Микола Рибачук, протодиякон Собору кн. Володимира в Ню Йорку, кол. полковник Армії УНР; проф. Іван Мірчук, представник Науково - інформаційної Служби при УКК у Филаделфії; п-ні Величко, представниця від Союзу Українок Америки у Филаделфії і, п-ні Ольга Середа.

Далі тостмайстер Вол. Біляїв прочитав десятки привітань і телеграм, надісланих на адресу Митрополита Іоана від духовенства, парафіяльних урядів, Братств, Сестрицтв, Шкіл Релігії і Українознавства, Педагогічних Рад, Батьківських Комітетів, організацій ОДУМ, різних сценічних, мистецьких об'єднань і груп у Пенсилвенії і в ЗДА. Тут же тостмайстер прочитав подяку Причету і Парафіяльної Ради Свято - Покрівської Церкви у Филаделфії, знатним воїнам Армії Української Народної Республіки, що прилучилися до звеличення знаменних дат і ювілейного торжества, а саме: Ввечесному о. Іванові Теодоровичу — Капелянові Дивізії „Сірожупанників", нині Митрополитові Іоану, полковникові Армії УНР, нині протодияконові о. Мик. Рибачукові, сотникові Павлу Фальковї, нині протоєреві Дієцезії УПЦ в ЗДА, сотникам: Дідківському, Д. Димаренкові, Стратієнкові, Свистунові, нині докторові прав, Швецеві, булавному Живаго; поручникам: Зосиму Дончукові, М. Суржкові, хорунжому Лисенкові, медсестрі Марії Вовк-Урбан, дружині генерала Андрія Вовка.

Винесено також подяку Сестрицтву Діви Марії з Честеру, що численно прибуло на Храмове Свято та парафіянам - гостям з Майнерсвіллю — церкви св. Юрія та Алентавну — церкви св. Миколая.

Після того Митрополит виголосив третє слово:

* * *

В ході спільної трапези відбулась мистецька частина: співи, танці, деклямації. Для підготови мистецької частини був обраний Святочний Комітет в складі: о. Мих. Кудановича - настоятеля Парафії, культ - освітнього референта інж. Ів. Лисянського, голови Церковного Хору інж. Ігора Правдюка. Участь в імпрезі взяло три ґенерації: найменші дошкільнята, учні Школи Релігії і Українознавства, Молодий ОДУМ та найстарші віком.

Імпрезу закінчено спонтанним співом українського національного гимну „Ще не вмерлаи Україна", тоді: „Іспола - еті - деспота".

* * *

В ході виконання програми — Митрополитові Іоанові в дар від Свято-Покрівської парафії найстарші парафіяни, бр. Кострицький, що має 94 роки, і сестра Черняхівська, що має 83 роки, на багатоорнаментованому рушнику піднесли його барельєс в чернечому клобуку — високомистецький твір, вирізблений на білому мармурі видатним українським скульптором Богданом Мухином. До цього альбом, багато вдячних підписних листів, віршів та рясних і запашних квітів. Так достойно вшанувала филаделфійська Христова Громада і вся Пенсилвенія свого Первоєрарха основоположника Української Автокефальної Православної Церкви в Україні і продовжателя її на заокеанських землях.

о. К. Даниленко-Данилевський

СУБОТА, 4-го ЛИСТОПАДА 1961:

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відділ 158, о год. 7-ій веч. в домівці УНДому при 216-218 Ґранд Стріт. П. Дубовецький, рек. секретар.

НЕДІЛЯ, 5-го ЛИСТОПАДА 1961:

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Українська Січ", Від. 39, о год. 3-ій по полудні в залі УНДому. Збирання вкладок в суботу 4-го листопада від год. 7-ої до 10-ої вечером і в неділю 5-го листопада від год. 12-ої до 3-ої по полудні. — Управа.

65-ЛІТНІ! Ви все ще можете забезпечитися в УНСоюзі. Не зволікайте, надробіть утрачений час!

Ю. Тамарський, фільмовий продуцент з Бразилії, відвідав „Свободу"

Інж. Ю. Тамарський (зліва) під час відвідин в „Свободі". Справа — д-р Іван Цапко. Посередині — ред. Іван Кедрин.

Джерзі Сити. — У вівторок 31 жовтня завітав до „Свободи" інженер Юрій Тамарський, власник кіно-студії в Бразилії, для виробу кольорових мистецьких, документальних і наукових фільмів. Саме тепер кіно-студія Ю. Тамарського частинно вже виготовила, частинно виготовляє документальні фільми з офіційними бразилійськими чинниками: 1) Три столиці: Сальвадор, Ріо де Женейро і Бразилія, 2) Бразилійські індіяни і 3) Сан Павльо та водопади Іґдасу. Перший з отих фільмів закуплено вже для шкіл та інших виховних установ в ЗДА. Інж. Юрій Тамарський, колишній сотник Армії УНР і далі активний в організації колишніх членів Українського Вільного Козацтва, має фахову кіноматографічну освіту і поважний практичний досвід за собою в Україні та різних інших країнах. Він був професором семінару кіноматографії в Музично - мистецькій академії в Бразилії і тепер, діставши дозвіл на постійне перебування в ЗДА, викладатиме кінематографію в Українському Технічному Інституті. Він прийшов до „Свободи" саме в товаристві директора УТІнституту, д-ра Івана Цапка, кол. полк. Армії УНР.

Спорт

УСК НАБИРАЄ СИЛИ

УСК, Ню Йорк — Н. С. К. Бруклин 4 : 2 (1 : 0)

Бруклин, 29 жовтня 1961. — До чергових мистецьких змагань Німецько - Американської Футбольної Ліги проти твердої, швидкої і добре зіграної одинадцятки німців з Брукліну виступив Ню Йорк в такому складі: Голуб, Карті, Ґарвін, Бредлі, Карні, (Сеник), Е. Чижович, Мульвой, Лі, В. Чижович, Пурдон, Ґрент. Ворота для УСК — стрілили: 36 хв. — В. Чижович з карного, 58 хв. — Ґрент, 86 хв. — Пурдон, 89 хв. — Пурдон. Глядачів 1,500. Суддя Ді Альбіс добрий.

Ці змагання за точки проходили досить емоційно. Вже перші хвилини гри виявили, що сила обидвох суперників в їх дефензивних лініях, супроти яких обидва напади виглядали безрадні. Перша половина велася зі змінним щастям, при чому напад УСК-у мав труднощі пробитися крізь щільну трійку оборони і штопера Брукліну. В додатку й воротар німців, хоч і не мав багато стрілів, виявив певність у виловлюванні м'ячів. Одинокі ворота першої півгри здобув В. Чижович з добре виконаного карного за руку оборонця при стрілі Пурдона на ворота.

Друга півгра принесла оживлення наступів УСК-у і покращання гри нападу. В 58 хв. Ґрент добив м'яча по стрілі на ворота Чижовича і серед симпатиків росли надії на ще вищий вислід. Але мов у відповідь цим надіям Бруклин здобув двоє воріт у 70 та 78 хвилинах, перші через непорозуміння між нашими помічниками, а другі з гострого стрілу з фалшом у підворітному замішанні. Напруження нерішеного висліду зліквідував у 86 хв. Пурдон, який стрілив притомно присолоненому воротареві треті ворота по відбитому заложником стрілі В. Чижовича. В одній із дальших подібних грізних акцій чотири хвилини пізніше, тобто в останній хвилині гри, необставлений Ґрент втік з м'ячем до рогу і взірцевою подачею звідтам на голову дав змогу Пурдонові здобути четверті ворота для УСК-у. УСК розпоряджає без сумніву добрими змагунами, серед яких важко вирізнити одних без кривди інших. Краще грали лінії помочі і оборони, але і в них траплялися похибки і неточні подачі. Голуб добрий, але вибігами створював складні ситуації, хоч один його вибіг сам-на-сам врятував ворота. Напад це не змонтована ще лінія зірок і добрих стрільців. До гарної і продуктивної гри треба їм пізнатися і зігратися. Важним є, що всі вони грають без еґоїзму і виявляють бажання співпрацювати. Що більше, деколи вони аж надто спішать з подачами, не чекаючи на стягнення на себе противника. З крилових Мульвой кращий технічно, але м'якший. Лучники потребують для кращої співпраці з криловими дещо часу. В. Чижович добрий і небезпечний стрілець, але непевний в приниманні м'яча (штоппінґ!). Можна сподіватися, що УСК проявить свою силу щойно по кількох грах в такому самому складі.

в. с.

Відійшли від нас
Члени Українського Народного Союзу:

ВОЛЧАНСЬКИЙ Василь, народж. 1896 р. у Вовчім, пов. Турка, член 90 Відд. УНСоюзу в Сентралії, Па., помер 20-го жовтня 1961 року.

ГАФТКОВИЧ Володимир, народж. 1897 р. в Устечку, пов. Заліщики, член і секретар 277 Відд. УНСоюзу в Гартфорді, Конн., помер 20-го жовтня 1961 року.

ГУРНЯК Іван, народж. 1892 р. у Семашеві, пов. Сянік, член 155 Відд. УНСоюзу в Перт Амбой, Н. Дж., помер 20-го жовтня 1961 року.

ДІДУР Євстахій, народж. 1894 р. у Грималові, пов. Скалат, член 299 Відд. УНСоюзу у Бофало, Н. Й., помер 21-го жовтня 1961 року.

КОГУТ Марія, народж. 1892 р. у Норфолд, Вірдж., членка 186 Відд. УНСоюзу в Мек Аду, Па., померла в жовтні 1961 року.

КОСТИК Данило, народж. 1891 р. в Корманичах, пов. Перемишль, член 220 Відд. УНСоюзу в Шикаго, Ілл., помер 19-го жовтня 1961 року.

ЛАБАЙ Гнат, народж. 1892 р. в Стефковій, пов. Лісько, член 218 Відд. УНСоюзу в Кемпбел, Огайо, помер 24-го жовтня 1961 року.

МАРУСЯК Олена, народж. 1897 р. у Ракові, пов. Сянік, членка 155 Відд. УНСоюзу у Перт Амбой, Н. Дж., померла 19-го жовтня 1961 року.

ОЛІЯРНИК Ірина, народж. 1948 р. в Німеччині, членка 42 Відд. УНСоюзу в Пассейку, Н. Дж., померла 19-го жовтня 1961 року.

ПОЛИВКА Марія, народж. 1885 р. в Чертіжнім, пов. Грибів, членка 1 Відд. УНСоюзу в Шамокині, Па., померла в жовтні 1961 року.

ПРИСЯЖНИЙ Олександер, народж. 1897 р. в Золочеві, член 133 Відд. УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., помер 25-го жовтня 1961 року.

СОСУЛЬСЬКИЙ Йосип, народж. 1920 р. в Джерзі Сиреі, Н. Дж., член 275 Відд. УНС, помер 26-го жовтня 1961 року.

СТРОЦЬКА Текля, народж. 1895 р. у Вікні, пов. Скалат, членка 206 Відд. УНСоюзу у Вунсакет, Р. Ай., померла в жовтні 1961 року.

ХРИСТОРІЗ Василь, народж. 1882 р. у Вурвулинцях, пов. Заліщики, член 116 Відд. УНСоюзу в Трентоні, Н. Дж., помер 16-го жовтня 1961 року.

ВІЧНА ІМ ПАМ'ЯТЬ!

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ДІСТАВ НАГОРОДУ НОБЕЛЯ

Београд. — Югославський письменник д-р Іво Андріч дістав нагороду Нобеля з літератури на цей рік, за „епічну силу, я якою він схоплював теми й людські призначення, черпаючи їх з рідної історії". 69-літній югославський письменник дістав нагороду Нобеля за цілість своєї літературної творчости, але найбільш відома його повість це — „Міст над Дриною" з 1945 року. Андріч є першим югославцем, що став лавреатом Нобеля, з якою пов'язана грошова нагорода 48,300 дол. Він дізнався про своє відзначення від журналістів.

